

Uzasadnienie

Jedną z podstawowych wartości, do których odwołuje się Rząd jest solidarność wewnątrz wspólnoty, w każdej z polskich rodzin składającej się na naród. Jak zauważono sprawnie działające państwo sprzyja dbaniu o dobro wspólne rozumiane również, jako wspieranie najsłabszych członków wspólnoty, ułatwianie realizowania się w życiu zawodowym i społecznym, pomoc rodzinie w wychodzeniu z trudnych sytuacji życiowych, gwarancji dla godnego życia w całym okresie jego trwania.

System ubezpieczeń społecznych jest tym elementem państwa, który najsprawniej i w sposób najbardziej dobitny urzeczywistnia ideały solidaryzmu społecznego. W procesie redystrybucji dochodów osoby silniejsze, o wyższych dochodach, którym powiodło się w życiu wspierają osoby słabsze, narażone na wykluczenie społeczne, samotne, dotknięte przez los. Pozwala to zachować spójność społeczną, wyrównać szanse i rozładować napięcia jakie tworzy gospodarka rynkowa.

Każdy system emerytalny aby realizować swoje cele potrzebuje sprawnych mechanizmów redystrybucji. Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określają, że roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Wprowadzenie górnej kwoty ograniczenia z jednej strony skutkuje „spłaszczeniem” wysokości emerytur, gdyż ogranicza ich wysokość w przypadku lepiej uposażonych ubezpieczonych, z drugiej zaś strony ogranicza ich wkład w życie wspólnoty.

Kwota ograniczenia ogłaszana jest w Monitorze Polskim. Po osiągnięciu takiego przychodu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie są opłacane.

Kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w kolejnych latach.

Rok	Kwota	Podstawa prawna
1999	50 375,22 zł	M.P. z 1998 r. Nr 46, poz. 658
2000	54 780 zł	M.P. z 1999 r. Nr 41, poz. 640
2001	62 940 zł	M.P. z 2000 r. Nr 43, poz. 855
2002	64 620 zł	M.P. z 2001 r. Nr 47, poz. 785
2003	65 850 zł	M.P. z 2002 r. Nr 60, poz. 845
2004	68 700 zł	M.P. z 2003 r. Nr 58, poz. 915
2005	72 690 zł	M.P. z 2004 r. Nr 54, poz. 910
2006	73 560 zł	M.P. z 2005 r. Nr 84, poz. 1221
2007	78 480 zł	M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 951
2008	85 290 zł	M.P. z 2007 r. Nr 97, poz. 1075
2009	95 790 zł	M.P. z 2008 r. Nr 97, poz. 850
2010	94 380 zł	M.P. z 2009 r. Nr 80, poz. 997
2011	100 770 zł	M.P. z 2010 r. Nr 99, poz. 1173
2012	105 780 zł	M.P. z 2011 r. Nr 115, poz. 1160
2013	111 390 zł	M.P. z 2012 r. poz. 1018
2014	112 380 zł	M.P. z 2013 r. poz. 1028
2015	118 770 zł	MP. Z 2014 r. poz. 1137
2016	121 650 zł	MP. Z 2015 r. poz. 1292
2017	127 890 zł	M.P. z 2016 r. poz. 1188

Zaprzestanie opłacania składek nie jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Zgodnie z art. 19 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778), zwanej dalej ustawą o s.u.s. okres nieopłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, traktuje się jak okres ubezpieczenia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383), nawet gdyby w trakcie roku po przekroczeniu limitu ustał stosunek pracy.

Zasada ta nie dotyczy pozostałych ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczenie podstawy składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w żaden sposób nie wpływa na obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe. Składki te należy opłacać od całości wynagrodzenia.

Określenie momentu, w którym nastąpi przekroczenie rocznego limitu składek nie stanowi problemu w przypadku, gdy pracownik pozostaje w stosunku pracy z jednym tylko pracodawcą – płatnikiem. Obie strony stosunku pracy są bowiem w stanie monitorować kwotę podstawy wymiaru ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trakcie roku kalendarzowego. Niemniej należy pamiętać, że monitorowanie wysokości podstawy wymiaru składek stanowi obowiązek płatnika; przepis art. 19 ust. 5 ustawy o s.u.s nakłada na płatnika obowiązek zaprzestania opłacania składek po osiągnięciu limitu. Sytuacja nieco komplikuje się gdy pracownik pozostaje w więcej niż jednym stosunku pracy. W takim przypadku obowiązek monitorowania limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zostaje przerzucony na samego ubezpieczonego. W myśl art. 19 ust. 6 ustawy o s.u.s., jeżeli do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek, ubezpieczony jest zobowiązany zawiadomić wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Za skutki błędnego zawiadomienia powodującego nieopłacenie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe odpowiada ubezpieczony. Skutkami niedopłaty obciążony jest wyłącznie ubezpieczony. Ubezpieczony – pracownik musi w takiej sytuacji kontrolować przyrost podstawy składek na przestrzeni roku kalendarzowego.

W projektowanej regulacji proponuje się zniesienie górnego limitu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe począwszy od 2018 r. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe będzie odprowadzana od całości przychodu, a więc analogicznie jak w przypadku ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zasadę tę proponuje się również wprowadzić przy składkach płaconych przez płatnika składek za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W związku z powyższym dostosowano brzmienie przepisów obowiązującej ustawy o s.u.s. (art. 1 pkt 1, 3 – 7 projektowanej ustawy) oraz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 6 projektowanej ustawy) a także ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664) – (art. 15 projektowanej ustawy).

Zniesienie limitu w wysokości podstawy wymiaru składek oznacza brak potrzeby ciągłego monitorowania wysokości otrzymywanych przychodów zarówno przez płatnika składek jak i przez ubezpieczonego, szczególnie w przypadku gdy ubezpieczony wykonuje kilka rodzajów pracy.

Dostosowano również brzmienie przepisów dotyczących przekazywania składek do ZUS, w przypadku nie nabycia prawa do emerytury lub renty z zaopatrzenia przez tzw. funkcjonariusza służb mundurowych (policjanci, żołnierze zawodowi, straż graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Biuro Ochrony rządu, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Korupcyjnego, Służby Więziennej) (art. 2 - 5, 7, 9, 12, 13 i 16 projektowanej ustawy). W związku z powyższymi zmianami dostosowany został odpowiednio również przepis ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) (art. 18 projektowanej ustawy). Składki będą przekazywane od całości uposażenia, bez zastosowania obecnego górnego limitu składek (do 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy). Analogiczną zasadę zastosowano przy przekazywaniu składek do ZUS za sędziów i prokuratorów, którzy zrzekli się lub utracili tytuł sędziego lub zostali odwołani ze służby prokuratorskiej (art. 8 i 17 projektowanej ustawy).

Charakter dostosowawczy legislacyjnie mają odpowiednie przepisy ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256, z późn. zm.), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.). Obecnie również nie stosowano w zakresie składek na Fundusz Pracy, Narodowy Fundusz Zdrowia i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych górnego limitu składek, mającego miejsce przy ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych (art. 10, 11 i 14 projektowanej ustawy).

Jednocześnie należy wskazać, że wysokość emerytury jest ściśle powiązana z wysokością odprowadzanych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Im wyższa kwota odprowadzanych składek i im dłuższy okres zatrudnienia tym wysokość świadczenia jest wyższa. Stąd też zniesienie limitu wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bezpośrednio będzie wpływać na wysokość otrzymywanej w przyszłości emerytury. Szczególnie jest to ważne w przypadku osób, które otrzymują w czasie swojej kariery zawodowej zróżnicowane pod względem wysokości zarobki. Wzrost podstawy wymiaru składek spowoduje również zwiększenie – także z powodu zniesienia ograniczenia do 250% - wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nowo przyznawanych emerytur (wyliczanych według dotychczasowych zasad) oraz rent (art. 6 projektowanej ustawy).

Wpływ projektu ustawy na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców – regulacje projektowanej ustawy nie dotyczą działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

Do składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za okresy – do dnia 31 grudnia 2017 r. – tj. przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym (art. 19 projektowanej ustawy).

Proponuje się by ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. za wyjątkiem przepisu dotyczącego ogłaszania, w drodze obwieszczenia, przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wysokości prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, który proponuje się by wszedł w życie z dniem ogłoszenia ustawy (art. 20 projektowanej ustawy).

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.